

Lentoliikenteen toimenpiteet Liikenne 12 -suunnitelmassa

Lentoliikennettä koskevat Liikenne 12 –suunnitelman toimenpiteet (2021)

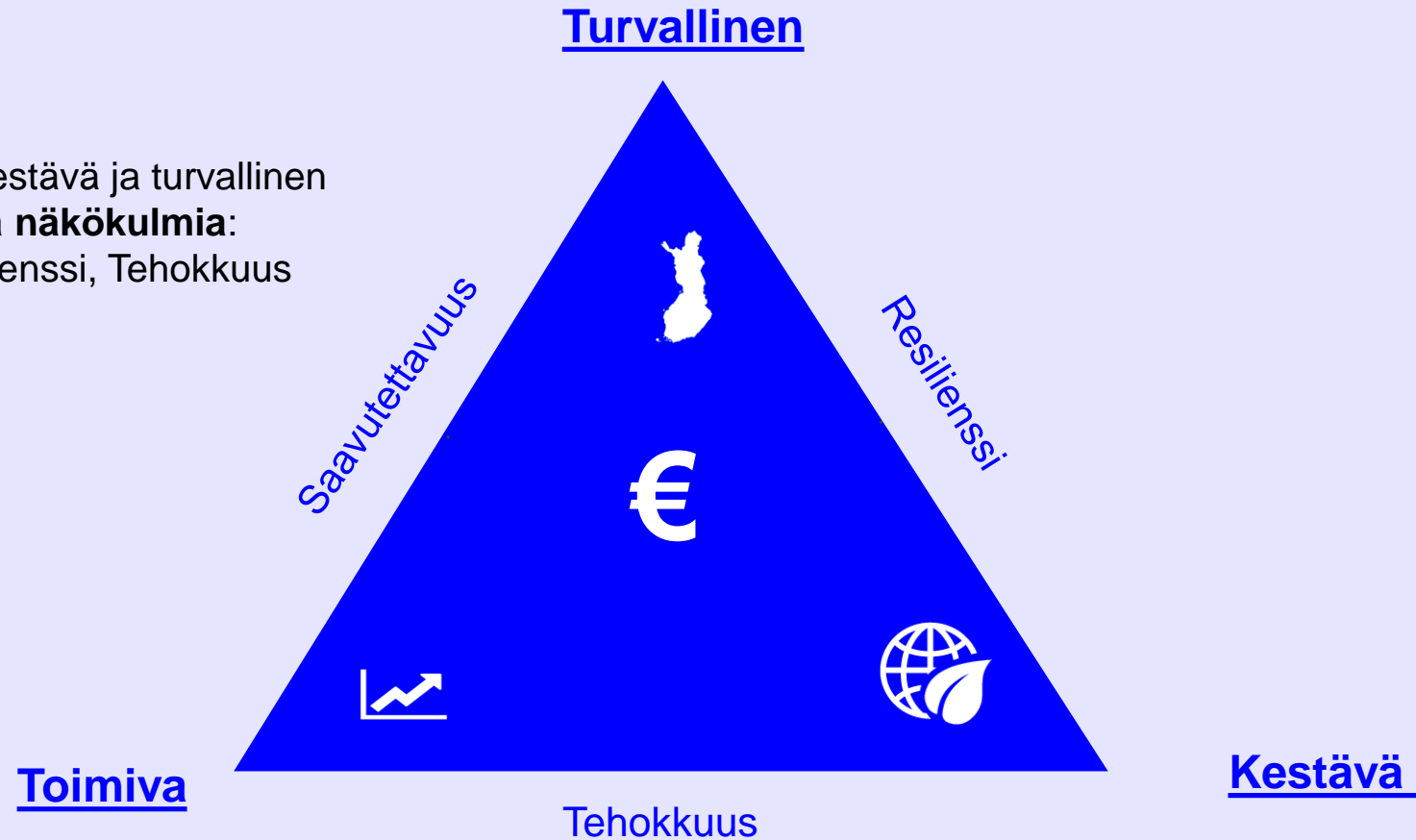
- Nykyisessä Liikenne 12-suunnitelmassa on lentoliikennettä koskevia toimenpiteitä käsitelty mm. seuraavissa aiheissa:
 - Lentoasemaverkosto ja lentopaikat
 - Mm. saavutettavuus ja valtionavustukset
 - Pitkämatkainen joukkoliikenne ja lentoliikenne
 - Mm. palvelutasotavoitteet, lentoliikenteen ostot
 - Jakeluinfra
 - Erityisesti vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluverkko, alueiden käyttö ja innovatiiviset julkiset hankinnat
 - Liikenteen hallinta ja ohjaus
 - Mm. matalalentoverkosto, U-space, satelliittinavigointi
 - EU-rahoituksen hyödyntäminen
 - Mm. CEF-rahoituksen hyödyntäminen,
 - Vaikuttaminen kansainvälisesti valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman linjausten mukaisesti
 - Mm. vaikuttaminen kansainvälisissä järjestöissä (IMO) ja valtiosopimukset (lentoliikennesopimukset)

Organisointi

- ”Lentoliikennestrategia” eli lentoliikenteen toimenpiteet Liikenne 12 –suunnitelmassa tehdään osana Liikenne 12 suunnitelmaa päivittämällä lentoliikennettä koskevia osioita
 - Liikennejärjestelmänäkökulma
- Sähkölentämistä käsitellään kaikkien siihen liittyvien teemojen alla: lentoasemainfra, lentoliikenteen palvelut ja jakeluinfra

Liikenne 12-suunnitelman päivitettyt tavoitteet

Tavoitteet: Toimiva, kestävä ja turvallinen
Tavoitteita yhdistäviä näkökulmia:
Saavutettavuus, Resilienssi, Tehokkuus

Hallitusohjelma

- Hallituskauden alussa laaditaan kansallinen lentoliikennestrategia, jossa linjataan Suomen lentoliikenteen toimintaedellytysten ja kilpailukyvyn vahvistamisesta muuttuneessa maailmassa
- Kehitetään Helsinki-Vantaan lentokenttää kansainvälisen matkustaja- ja rahtiliikenteen solmukohtana
- Edistetään lentoliikenteen sähköistymistä
- Edistetään lentoyhteyksien kehittymistä koko Suomessa kolmen tunnin saavutettavuustavoitteen toteuttamiseksi
- Säilytetään Finavian nykymuotoinen lentoasemaverkko
- Kehitetään Suomen sisäistä lentoliikennettä ensisijaisesti markkinaehtoisesti, mutta turvataan huoltovarmuuden, vientiteollisuuden ja matkailun kannalta tärkeät lentoyhteydet tarvittaessa ostopalveluliikenteellä
- Muuta lentoasemaverkoston kehitetään osana väyläverkkoa

Selvitykset teemaan liittyen

- Jakeluinfraohjelma (LVM 2024)
- Sähköisen lentämisen selvitys (Traficom 2022)
- Vetylentämisen selvitys (Traficom 2022)
- Biopohjaiset kestävät lentopolttoaineet -selvitys(Traficom 2023)
- Palvelutasomäärityksen toteutumisen tarkastelu (Traficom 2024)
- Selvitys lentoasematoiminnan järjestämisvaihtoehtoista (LVM/Sitowise 2024)

1 Yleiset lähtökohdat	8
1.1 Liikennejärjestelmän merkitys yhteiskunnassa	8
1.2 Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelun oikeusperusta.....	9
1.3 Valtakunnallisen liikennejärjestelmän kehittämisen suhde muuhun lainsäädäntöön	11
1.4 Kansainvälis- ja EU-oikeudellinen ulottuvuus.....	12
1.5 Yhteys muihin päätöksiin ja strategioihin sekä työn rajaukset	13
2 Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset	16
2.1 Liikennejärjestelmän nykytila	16
2.2 Toimintaympäristön muutokset	17
2.3 Alueellisia erityispiirteitä	19
2.4 Suomi osana kansainvälistä liikennejärjestelmää	22
2.5 Liikennejärjestelmän rahoitus ja käytössä olevat liikenneverkon rahoitusmallit....	26
2.6 Liikenteen verot ja maksut.....	28
3 Visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi vuoteen 2050 – kestävä ja saavutettava Suomi	31
4 Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet ja niitä tarkentavat strategiset linjaukset	33
4.1 Suunnitelman tavoitteet.....	33
4.2 Suunnitelman tavoitteita tarkentavat strategiset linjaukset.....	34
5 Toimenpideohjelma	37
5.1 Johdanto	37
5.2 Liikenneverkot ja liikenteen solmukohtat	40
5.2.1 Valtion väyläverkko	40
5.2.1.1 Väyläverkkoja koskevat yleiset toimenpiteet.....	40
5.2.1.2 Väylämuotokohtaiset toimenpiteet	50
5.2.2 Yksityistiet	57
5.2.3 Katuverkko	58
5.2.4 Kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuuri.....	59
5.2.5 Liityntäpysäköinti	61
5.2.6 Satamat	62
5.2.7 Lentoasemaverkosto ja lentopaikat.....	63

Sisällys

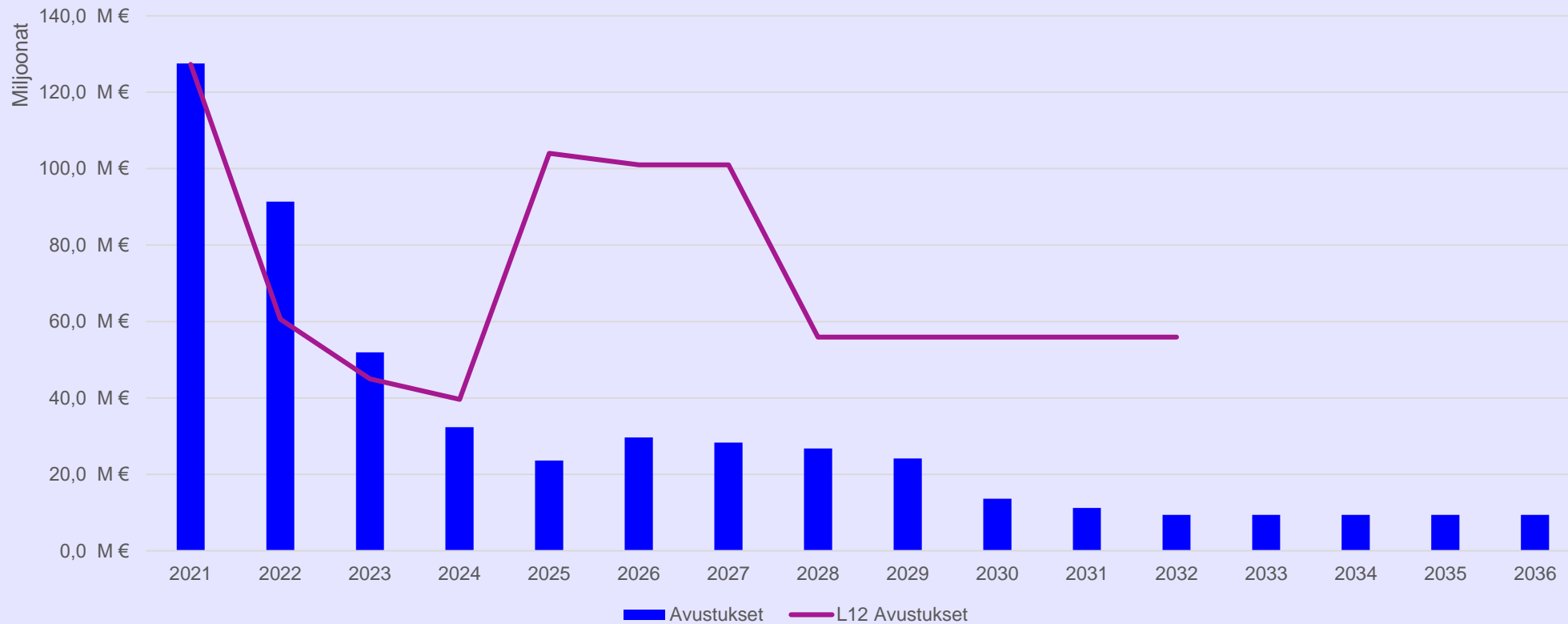
1 Yleiset lähtökohdat	4
1.1 Liikennejärjestelmän merkitys yhteiskunnassa	4
1.2 Yhteys muihin päätöksiin ja strategioihin sekä työn rajaukset	4
2 Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset	4
2.1 Liikennejärjestelmän nykytila.....	4
2.2 Toimintaympäristön muutokset.....	4
3 Visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi vuoteen 2050 – kestävä ja saavutettava Suomi	4
4 Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet	4
4.1 Suunnitelman tavoitteet ja painotukset.....	4
4.2 Tavoitetasot	4
5 Toimenpideohjelma	4
5.1 Johdanto	4
5.2 Liikenne- ja viestintäverkot ja liikenteen solmukohtat.....	4
5.2.1 Valtion väyläverkko.....	4
5.2.1.1 Väyläverkkoja koskevat yleiset toimenpiteet (sis. liikenneturvallisuus)	4
5.2.1.2 Väylämuotokohtaiset toimenpiteet.....	4
5.2.2 Muiden hallinnoimat verkot	4
5.2.2.1 Yksityistiet	4
5.2.2.2 Kävelyn ja pyöräilyn infrastruktuuri (sis. käpy edistäminen).....	4
5.2.2.3 Lentoasemaverkosto ja lentopaikat	4
5.2.2.4 Viestintäverkot	4
5.2.2.5 Jakeluinfra yms.	5

5.3	Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut	66
5.3.1	Henkilöliikenteen palvelut	66
5.3.1.1	Joukkoliikenne	66
5.3.1.2	Matkaketjut	73
5.3.2	Tavaraliikenteen palvelut	77
5.4	Läpileikkaavat teemat liikennejärjestelmän kehittämisessä	80
5.4.1	Liikenneturvallisuus	80
5.4.2	Tieto ja liikennejärjestelmän digitalisointi	81
5.4.3	Liikenteen hallinta ja ohjaus	83
5.4.4	Viestintäverkot	85
5.4.5	Liikennejärjestelmän varautuminen ja huoltovarmuus	86
5.4.6	Kysynnän ohjaaminen kestävään liikenteeseen	89
5.4.7	Liikennealan yritysten kestävä kasvun mahdollistaminen	91
5.5	Alueellisia erityiskysymyksiä	92
5.5.1	Suurten raidehankkeiden hankeyhtiöt	92
5.5.2	Sisävesiliikenne	97
5.5.3	Yhteysalusliikenne ja maantielauttaliikenne	97
5.5.4	Rajaliikenne ja kuljetustuki	98
5.6	Kumppanuuksien ja yhteistyön vahvistaminen liikennejärjestelmän kehittämisessä	99
5.6.1	Sopimuksellinen yhteistyö	99
5.6.2	Sopimuksellisen yhteisrahoituksen periaatteet	102
5.7	EU-rahoituksen hyödyntäminen ja vaikuttaminen kansainvälisesti	106
5.7.1	TEN-T-verkon uudistaminen	106
5.7.2	EU-rahoituksen hyödyntäminen	108
5.7.3	Yhteistyö, vaikuttaminen ja tilannekuvan ylläpitäminen	112
5.8	Liikennejärjestelmäsuunnittelun kehittäminen	113
5.9	Rahoitusvaraukset ja koonteja aihepiireittäin	115
5.9.1	Rahoitusvaraukset	115
5.9.2	Koonteja aihepiireittäin	116
6	Valtion rahoitusohjelma	122
7	Tiivistelmä vaikutusten arvioinnista	129
7.1	Vaikutusten arviointi osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelua	129
7.2	Vaikutukset suhteessa suunnitelman tavoitteisiin	130
7.3	Ympäristövaikutusten arviointi	131
8	Evästyksiä seuraavan suunnitelman laatimiseen	132

5.3	Henkilöliikenteen palvelut	5
5.3.1	Joukkoliikenne (sis. raidereformi ja lentoliikenne)	5
5.3.2	Liikennepalveluiden digitalisaatio	5
5.3.3	Matkaketjut (käpy, liipy, esteettömyys)	5
5.4	Tavaraliikenteen palvelut / kuljetukset	5
5.4.1	Huoltovarmuus	5
5.4.2	EU-lainsäädäntö (mitat ja massat, TEN-T, Afir, lepoajat yms.)	5
5.4.3	Yhdistetyt kuljetukset	5
5.4.4	Kv-saavutettavuus kuljetusten näkökulmasta	5
5.4.5	Satamat	5
5.4.6	Logistiikan digitalisaatio	5
5.5	Tieto ja liikennejärjestelmän digitalisointi	5
5.5.1	Automaatio	5
5.5.2	Liikenteen hallinta ja ohjaus	5
5.5.3	Digitalisaatio integroituna liikennejärjestelmän kehittämiseen	5
5.6	Kumppanuuksien ja yhteistyön vahvistaminen liikennejärjestelmän kehittämisessä	5
5.6.1	Sopimuksellinen yhteistyö (MAL, muut)	5
5.6.2	Sopimuksellisen yhteisrahoituksen periaatteet	5
5.6.3	KV-kumppanuus ja EU-vaikuttaminen (ml. rahoitus)	5
5.6.4	Rahoituksen ja verotuksen uudistus	5
5.7	Liikennejärjestelmäsuunnittelun kehittäminen	5
6	Valtion rahoitusohjelma	5
7	Tiivistelmä vaikutusten arvioinnista	5
7.1	Vaikutusten arviointi osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelua	5
7.2	Vaikutukset suhteessa suunnitelman tavoitteisiin	5
7.3	Ympäristövaikutusten arviointi	5
8	Evästyksiä seuraavan suunnitelman laatimiseen	6

Avustukset

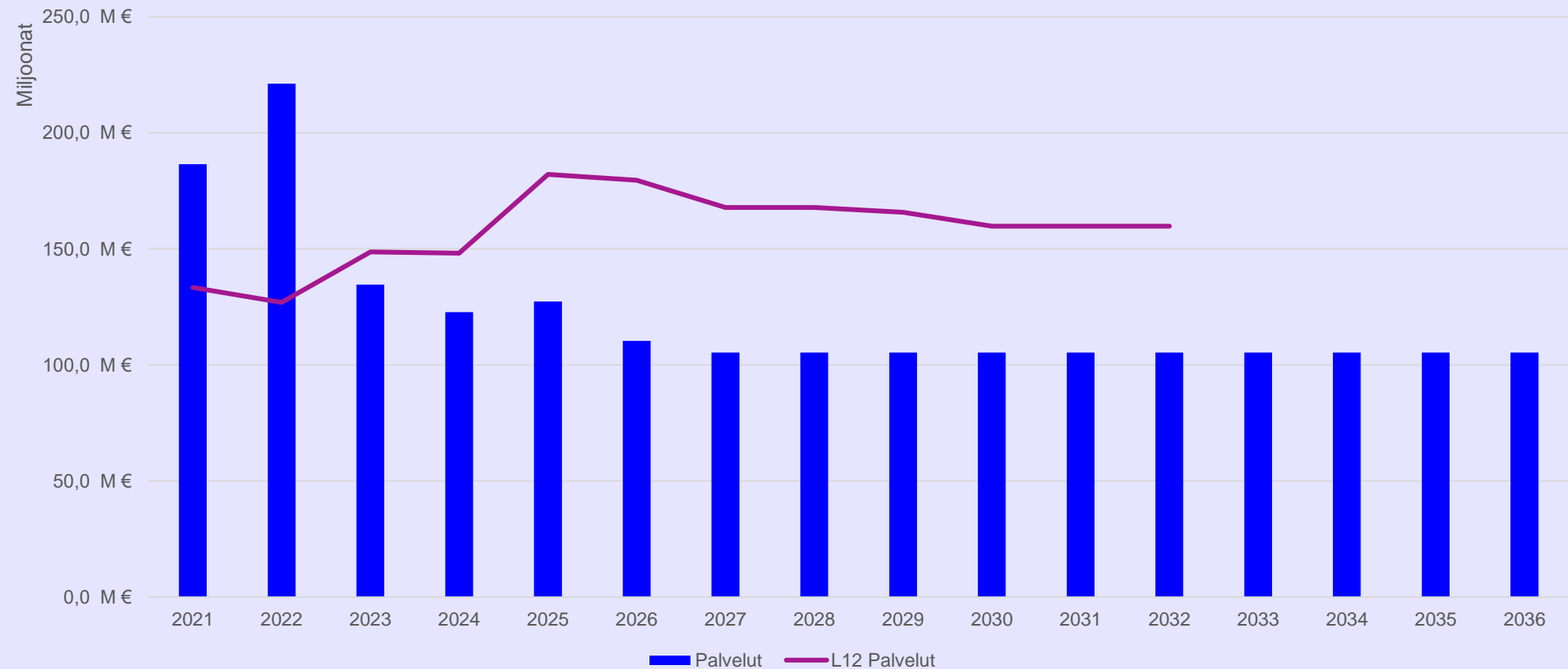
(yksityistieavustukset, avustukset kävelyyn ja pyöräilyyn ja Finavian ulkop. lentoasemaverkostolle)

Toteumat vuoteen 2023 asti, JTS 24-27, VE0 vuodesta 2028 eteenpäin

Palvelut

(Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen)

Toteumat vuoteen 2023 asti, JTS 24-27, VE0 vuodesta 2028 eteenpäin